

Sivistyslautakunta

KOKOUSAIKA Keskiviikko 24.10.2018 klo 18 -

KOKOUSPAIKKA Pornaisten Yhtenäiskoulu, ovi K

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Asia

Liite

Sivu

		101	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
		101	Pöytäkirjan tarkastajien valinta
79	53	102	Vuoden 2019 talousarvio/ Sivistyslautakunta
80	54	103-104	Sivistyslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2017
81		105-106	Liikunnanohjaajan työsuhteen vakinaistaminen 1.3.2019 alkaen
82	55-57	107	Täydennys Pornaisten Yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelmaan/6. lk leirikoulu
83	58	108-109	Täydennys Pornaisten koulujen opetussuunnitelmaan/valinnaisaineet
84		110	Viranhaltijapäätökset
85		111	Ilmoitusasiat
86		112	Muut asiat
87		113-114	Oikaisuvaatimus ja valitusosoitus

KOKOUSAIKA	Keskiviikko 24.10.2018
KOKOUSPAIKKA	Pornaisten Yhtenäiskoulu, ovi K
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	de Jong Peter, pj. Lastuvuori Jenni, varapj. Mäenpää Ninna Ohvo-Harhakoski Mira Palviainen Erja Parviainen Kai varajäsen Laaksonen Teijo Peisa Heikki Sirén Marko Tukiainen Johanna
	Virkki Juha kunnanhallituksen edustaja (80-81§) Marttila Seija hallintosihteeri Susanna Lignell nuorisovaltuuston jäsen Wäre Jari sivistysjohtaja, esittelijä Minna Pudas vapaa-aikasihteeri Marianne Lindblad kirjastotoimenjohtaja Anneli Peltola toimistosihteeri, pöytäkirjanpitäjä
	Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
ASIAT	79 – 87
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta taikka merkintä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastamisesta)	Pöytäkirja tarkastettiin Pornaisten kirjastolla 30.10.2018 Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Marko Sirén ja Johanna Tukiainen
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Pöytäkirjanpitäjä Peter de Jong Anneli Peltola
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTOIMITUS	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme. Tarkastusaika Pornainen, 30.10.2018 Allekirjoitukset Marko Sirén Johanna Tukiainen
	Aika ja paikka Pornainen, 30.10.2018 Virka-asema sivistysjohtaja Jari Wäre

VUODEN 2019 TALOUSARVIO/ SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivltk 79 §
liite 53

Pornaisten kunnanvaltuusto on (25.6.2018, 48§, liite 8) hyväksynyt vuoden 2019 talousarvion käyttötaloudenosan meno- ja tulomäärärahojen kehityksen. Sivistyslautakunnan talousarvioesitys on laadittu annettuja ohjeita ja kuntastrategian periaatteita noudattaen.

Varhaiskasvatuksen järjestämistäsiirto siirtyminen Mäntsälän kunnalta Pornaisten kunnalle kasvattaa sivistyslautakunnan alaisia menoja 3,18 milj. euroa. Aiemmin varhaiskasvatuksen menot olivat osa sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia. Varhaiskasvatuksen siirrosta johtuen sivistyslautakunnan alaiset menot kasvavat 33,8 % vuoden 2018 talousarvioon verrattuna.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot ovat 12 milj. euroa ja tuotot 0,6 milj. euroa. Toimintakate on 11,4 milj. euroa. Toimintakate kasvaa 34% vuoden 2018 talousarvioon verrattuna.

Sivistystoimen toimintaa ohjataan strategian ja hyvinvointiohjelman avulla. Hyvinvointiohjelman valmistelussa toimialaa ohjaaviksi teemoiksi ovat muodostuneet ennalta ehkäisy, viihtyisä ympäristö, osallistaminen ja sähköinen asiointi. Valmistelun yhteydessä muodostuneet tavoitteet on otettu toimialan kehittämisen rungoiksi. Toimialaa koskevat keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on esitelty liitteenä olevassa talousarvioesityksessä.

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteen nro 53 mukaisen talousarvioesityksen vuodelle 2019.

Sivistyslautakunta myöntää viranhaltijalle mahdollisuuden tehdä ns. teknisiä korjauksia talousarvioon 2019.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja sivistysjohtaja Jari Wäre, puh. 040 1745015.

Sivistyslautakunnan päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

SIVISTYSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEEN VUODELTA 2017

Sivltk 80 §
liite 54

Pornaisten kunnanvaltuusto pyytää tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2017 esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä kuluvan vuoden marraskuun loppuun mennessä (Kvalt 25.6.18 § 42).

Tarkastuslautakunta on todennut sivistyslautakunnan osalta näin:
Sivistyslautakunnan vastuualueeseen kuuluvat sivistystoimen hallinto, perusopetus, kulttuuritoimi, kirjastotoimi, kansalaisopisto, musiikkioppilaitokset sekä vapaa-aikatoimi. Sivistystoimen ulkoiset toimintamenot alittivat talousarvion 43 275 euroa ja toimintatulot ylittivät talousarvion 43 649 euroa.

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2016 arviointikertomuksessaan huomiota sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta talousarviossa esitettyjen tavoitteiden määrän karsimiseen ja keskittymiseen toiminnan kannalta keskeisiin tavoitteisiin. Lautakunnan näkemyksen mukaan tavoitteiden karsimiselle on edelleen tarvetta.

Tarkastuslautakunta pyytää lisäksi selvitystä sosiaali- ja terveystoimea koskevassa kohdassa siitä, onko varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstömitoitus riittävä ja miten kasvaneen hoidon tarpeen edellyttämät resurssit saadaan turvattua.

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunnan lausunto tarkastuskertomukseen:

Vuoden 2017 jälkeen tavoitteiden asettamisen tapaa on uudistettu. Vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä on valmisteltu kuntastrategiaan perustaa hyvinvointiohjelmaa, josta on saatu pohja toimialan ja tulosalueiden tavoitteiden asettamiselle. Ohjelma toimii yhdistävänä tekijänä tulosaluekohtaisten tavoitteiden ja kuntastrategian välillä.

Kuntastrategian ja hyvinvointiohjelman pohjalta toimialalle on valittu kehittämisen teemat, jotta kehittämistyö saadaan kanavoitua valittujen kuntastrategian tavoitteiden edistämiseen. Teemojen ja tavoitteiden perusteella hyvinvointiohjelmassa ja talousarvioiden yhteydessä esitetään konkreettisia kehittämistoimenpiteitä käytännön työn edistämiseksi. Toimenpiteiden toteuttamista, niiden vaikuttavuutta ja näkyvyyttä kunta-laisten arjessa seurataan hyvinvointiohjelman ja talousarvion seurannan yhteydessä.

./..

Sivistyslautakunta katsoo, että strategiatyön kehittämisen kautta on vastattu vuosien 2016 ja 2017 arviointikertomuksissa esiin nostettuun toiminnan kannalta keskeisiin tavoitteisiin keskittymiseen. Tavoitteiden määrän kohtuullisena pitämiseen tulee edelleen kiinnittää huomioita strategiatyön jatkokehittämisen yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärää ja resurssien riittävyyttä koskeva kysymys on lähetetty varhaiskasvatuksen järjestämisestä vuonna 2017 (ja vuonna 2018) sopimuksella vastanneen Mäntsälän kunnan vastattavaksi. Sivistyslautakunta toteaa kuitenkin, että varhaiskasvatuksen siirtymässä 1.1.2019 Pornaisten kunnan omaksi toiminnaksi siirtyä tarvittavan resurssin määrittely sivistyslautakunnan vastuualueelle, jolloin kunnan viranhaltijat vastaavat resurssien riittävyydestä. Tarkoituksena on jatkossakin, että resurssien määrää pystytään säätämään kunnassa esiintyvän varhaiskasvatuksen tarpeen mukaisesti.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja sivistysjohtaja Jari Wäre p. 040 174 5015

Sivistyslautakunnan päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

LIIKUNNANOJAAJAN TYÖSUHTEEN VAKINAISTAMINEN 1.3.2019 ALKAEN

Sivltk 81 §

Liikunta nähdään perustuslakia tulkittaessa sivistyksellisenä perusoikeutena. Kuntalaissa on maininta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Säädöksillä on suorat yhteydet terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan sekä liikuntalakiin. Liikuntalain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle mm. järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen (liikuntalaki390/2015§5). Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen myötä liikunnan asema kunnallisena peruspalveluna sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä kasvaa entisestään.

Liikkumattomuuden aiheuttamiksi kustannuksiksi voidaan lukea sairauksien aiheuttamat suorat terveydenhuollon (käynnit, toimenpiteet, lääkkeet jne.) kustannukset sekä tuottavuuden kustannukset menetettyjen työpanosten osalta. Liikkumattomuuden aiheuttamat ikääntyneen väestön koti- ja laitoshoidon kustannukset, tuloverojen menetykset sekä työttömyysetuuksien kustannukset ovat niin ikään kansantaloudellisesti merkittävä menoerä. Kustannuksiin voidaan lisätä liikkumattomuuden aiheuttaman syrjäytymisen osuus kustannuksista. Yhteensä nämä liikkumattomuuden vuosittaiset kustannukset ja tuottavuuden menetykset ovat valtakunnan tasolla 3,2–7,5 miljardia euroa (Vasankari, Kolu 2018). Esimerkkinä kustannuksista voidaan mainita, että jo kahden lonkkamurtuman ennaltaehkäisy liikunnan keinoin säästäisi rahaa riittävästi liikunnanohjaajan palkkaukseen yhdeksi vuodeksi (1htv). (THL 2016).

Pornaisten kunnan yksi strategisista tavoitteista vuosille 2018 - 2020 on panostaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Hyvinvointiohjelmassa strategisen tavoitteen alle on kirjattu uuden kunnan rooli kaiken ikäisten hyvinvoinnin edistäjänä. Liikunnan näkökulmasta tämä tarkoittaa monipuolisten liikunnanohjauspalveluiden vakiinnuttamista ja kehittämistä huomioiden kaikki ikäluokat ja kohderyhmät. Hyvinvointiohjelmaan on kirjattu myös hyvinvointineuvonnan säilyttäminen ja kehittäminen. Liikunnanohjaajan työtehtävän vakinaistaminen tukee hyvinvointiohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista. Riittävien liikunnanohjauspalveluiden ja hyvinvointineuvonnan säilyttäminen vaativat kokopäiväisen työntekijän työpanoksen.

Pornaisissa on ollut kokopäiväinen liikunnanohjaaja vuoden 2011 alusta. Liikunnanohjauspalvelut ovat vakiintuneet osaksi kunnan palvelurakennetta. Liikunnanohjauspalveluita tarjotaan kaiken ikäisille huomioiden myös erityisryhmät (ikäntyneiden liikunta, soveltavan liikunnan ryhmä). Noin puolet liikunnanohjaajan palkkamenoista on rahoitettu valtionavustuksilla. Työnkuvaan on kuulunut kulloisenkin valtionavustuksen

/..

Sivltk 81 §

../.

mukainen hanketoiminta ja sen koordinointi. Menneitä hankkeita ovat muun muassa lasten ja nuorten liikunnan kehittämishanke, hyvinvointi- valmennuksen pilotointi sekä parhaillaan käynnissä oleva lajikokeilu – hanke. Koska osa liikunnanohjaajan palkasta on rahoitettu valtionavustuksella, toiminnan jatkuvuus on ollut sidottuna vuosittain erikseen haettavaan ja myönnettävään valtionavustukseen.

Liikunnanohjaajan työnkuvaan kuuluvat liikunnanohjauspalveluiden suunnittelu ja koordinointi, liikunnanohjaus, salivuorojen hallinnointi sekä hyvinvointineuvonta. Liikunnanohjaaja vastaa kunnan kuntosalin asiakkuuksista ja laskutuksesta sekä osallistuu tarvittaessa nuorisotoimen työtehtäviin. Liikunnanohjauspalveluiden kehittämiseen liittyvät hankkeet kuuluvat niin ikään työnkuvaan.

Sivistyslautakunnan alaisen vapaa-aikatoimen tulevien vuosien talousarvioon voidaan varata määräraha vakinaisen liikunnanohjaajan palkkauksesta aiheutuviin kuluihin. Palkkaukseen vaadittava määräraha mahtuu kunnanhallituksessa (18.6.18 § 142) asetetun talousarviokehyyksen sisälle, eikä edellytä karsintaa vapaa-aikatoimen muista toiminnoista.

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että sivistyslautakunnan alaisen vapaa-aikapalveluiden talousarvioon varataan vuosittain määräraha vakinaisen liikunnanohjaajan palkkauksesta aiheutuviin kuluihin vuodesta 2019 alkaen. Liikunnanohjaajan työtehtävä vakinaistetaan 1.3.2019 alkaen.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja vapaa-aikasihteeri Minna Pudas 0400 937 704.

Sivistyslautakunnan päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

**TÄYDENNYS PORNAISTEN YHTENÄISKOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMAAN/6. LK
LEIRIKOULU**

Sivltk 82 §
liitteet 55-57

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 19.9.2017 §65 hyväksynyt Pornaisten Yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelman. Tätä lukuvuosisuunnitelmaa täydennetään seuraavalla leirikoululla.

Pornaisten Yhtenäiskoulun luokat 6ABM ovat lähdössä leirikouluun Nuorisokeskus Anjalaan 7.-9.11.2018. Mukaan on lähdössä 48 oppilasta ja kaksi opettajaa, yksi koulunkäynninohjaaja sekä kolme vanhempaa. Jos oppilas ei jostain syystä osallistu leirikouluun, opiskelee hän lukujärjestyksen mukaisesti hänelle osoitetussa luokassa.

Esityslistan liitteinä ovat anomus leirikouluun ja leirikoulun ohjelma (liite 55), kustannuslaskelma (liite 56) sekä leirikoulua koskevat säännöt (liite 57), joihin oppilas ja huoltaja sitoutuvat allekirjoituksella

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunta hyväksyy Pornaisten Yhtenäiskoulun 6ABM-luokkien leirikoulusuunnitelman.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja sivistysjohtaja Jari Wäre p. 040 174 5015

Sivistyslautakunnan päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

TÄYDENNYS PORNAISTEN KOULUJEN OPETUSSUUNNITELMAAN/ VALINNAISAI-
NEETSivltk 83 §
liite 58

Opetushallitus on 22.12.2014 päättänyt sekä esiopetuksen (102/011/2014) että perusopetuksen (104/011/2014) opetussuunnitelman perusteista, joiden pohjalta opetuksen järjestäjän tulee laatia ja hyväksyä kunnassa noudatettava esioppilaille ja oppivelvollisille tarkoitettu opetussuunnitelma.

Pornaisten sivistyslautakunta on hyväksynyt 16.6.2016 Pornaisten koulujen opetussuunnitelman. Se on kokonaisuudessaan otettu käyttöön 1.8.2016 vuosiluokilla 0-6 ja lukujen 1-12 osalta myös vuosiluokilla 7-9. Eri oppiaineiden osalta yläluokat siirtyvät uuteen opetussuunnitelmaan asteittain: 7. luokat vuonna 2017, 8. luokat vuonna 2018 ja 9. luokat vuonna 2019.

Valtioneuvoston asetuksessa vuosiluokille 1-6 ja vuosiluokille 7-9 osoitetaan kullekin taide- ja taitoaineelle (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous) kaikille yhteisen opetuksen vähimmäistuntimäärä. Lisäksi näiden oppiaineiden opetukseen osoitetaan 1-6 vuosiluokille yhteensä kuusi vuosiviikkotuntia ja vuosiluokille 7-9 yhteensä viisi vuosiviikkotuntia, joista tuntijaossa käytetään nimeä taide- ja taitoaineiden valinnaiset. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Valinnaisten tuntien käytöstä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Perusopetuksen valinnaisten opintojen tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

Uuteen opetussuunnitelmaan asteittain siirtymisen vuoksi, valinnaiskursseja on täydennettävä paikalliseen opetussuunnitelmaan. Pornaisten kunnassa valinnaiskursseja tarjotaan vuosiluokille viisi ja kuusi sekä kahdeksan ja yhdeksän. Pornaisten yhtenäiskoulun valinnaiskursseihin ehdotetaan liitteen 58 mukaisia täydennyksiä.

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunta hyväksyy liitteessä 58 esitellyt täydennykset Pornaisten Yhtenäiskoulun valinnaiskursseihin lukuvuodesta 2019-20 alkaen.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja sivistysjohtaja Jari Wäre p. 040 174 5015 /..

Sivistyslautakunnan päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Sivltk 84 §
*

Diari liitteenä ilman liitenumeroa.

Jari Wäre, sivistysjohtaja

- Päätökset 253 – 276

Rissanen Marjo, rehtori

- Päätökset 477 - 482

Koskinen Lea, apulaisrehtori

- Päätökset 61 – 97

Koskinen Lea, vt. rehtori

- Päätökset 1 – 159

Kaajava Rene, rehtori

- Päätökset 61 – 167

Kulmala Päivi, rehtori

- Päätökset 88 – 117

Pudas Minna, vapaa-aikasihteeri

- Päätökset 37 – 53

Lindblad Marianne, kirjastotoimenjohtaja

- Päätökset 17 – 20

Sivistysjohtajan esitys:

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja sivistysjohtaja Jari Wäre,
puh. 040 174 5015

Sivistyslautakunnan päätös:

Merkittiin tiedoksi.

ILMOITUSASIAT

Sivltk 85 §

Sivistyslautakunta päättää merkitä tietoonsa saatetuksi:

- Tiedoksi nuorisovaltuuston pöytäkirja 8.10.2018
- Tiedoksi leirikeskustoimikunnan pöytäkirja 2.10.2018
- Marianne Lindblad esitti kutsun kirjastoon 25.10.2018 klo 12-14, tutustumaan 3D-tulostukseen.

Sivistyslautakunnan päätös:

Merkittiin tietoon saatetuksi.

MUUT ASIAT

Sivltk 86 §

Tilannekatsaus hyvinvointiohjelman valmistelun etenemisestä.

Keskusteltiin koulujen talousarvioon varattavien leirikoulukustannusten käytännön yhdenmukaistamisesta kunnan koulujen kesken.

Mira Ohvo-Harhakoski toi esille olisiko oppilaiden huoltajille suunnatut tilaisuudet mahdollista esimerkiksi striimata ja laittaa esille kunnan facebook-sivulle.

Varhaiskasvatuksen siirtymävaiheen vaikutuksista toivottiin infoa kunnan kotisivuille sekä kunnan facebook-sivulle.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa Pykälät 79,81,82,84,85,86,87
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät 83
	HLL 5 §:n./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite. Lautakunta/hallitus Pornaisten sivistyslautakunta Kirkkotie 176, PL 21 07171 Pornainen Pykälät 83
	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitus-aika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.	Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite	Helsingin hallinto-oikeus Radanrakentajantie 5 00520 Helsinki	Kunnallisvalitus, pykälät	Valitusaika						
					30 päivää						
				Hallintovalitus, pykälät	Valitusaika						
					30 päivää						
		Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite		Pykälät	Valitusaika						
					14 päivää						
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.										
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> – valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite – päätös, johon haetaan muutosta – miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi – muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>										
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>										
	Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät									
	Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät									
Lisätietoja	<p>Pornaisten kunnanviraston aukioloajat:</p> <table data-bbox="308 1671 619 1760"> <tr> <td>ma - ke</td> <td>8.00 - 16.00</td> </tr> <tr> <td>to</td> <td>8.00 - 18.00</td> </tr> <tr> <td>pe</td> <td>8.00 - 12.15</td> </tr> </table> <p>Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa.</p> <p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>					ma - ke	8.00 - 16.00	to	8.00 - 18.00	pe	8.00 - 12.15
ma - ke	8.00 - 16.00										
to	8.00 - 18.00										
pe	8.00 - 12.15										

¹⁾ Jos toimitettava